

Warszawa, 18 stycznia 2022 r.

RAPORT: UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE

DR WOJCIECH NAGEL

minister ds. ubezpieczeń społecznych Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Dr nauk ekonomicznych w specjalności ubezpieczenie społeczne (2001, UEK). Członek Rady Nadzorczej ZUS i Zespołu US Rady Dialogu Społecznego (wcześniej Trójstronnej Komisji ds. SG) od 2005 r. Dwukrotnie doradca Ministra Pracy i Polityki Społecznej (1992, 2005), współtwórca i zastępca szefa centralnego Urzędu Pracy (1991-1992). Ekspert BCC ds. ubezpieczeń społecznych

☎ 601 329 181 ✉ wojciech.nagel@bcc.org.pl

REKOMENDACJE DLA RZĄDU

1. **Uporządkować i uczynić rozwiązania Polskiego Ładu dla emerytów i rencistów oraz zmienić dla rodziców wychowujących samotnie dzieci. W sferze informacyjnej panuje chaos oraz niepewność odnośnie prawnych aspektów zmiany zasad, które zaczęły już obowiązywać od 1 stycznia 2022 r.**

Kto nie skorzysta?

Według danych ZUS "Z powodu wymienionych zmian w przepisach, świadczenia za styczeń 2022 r. w przybliżeniu do 483 zł - będą wypłacone w tej samej kwocie jak wypłacane za grudzień 2021". Wynika to z faktu, że osoby o najniższych świadczeniach emerytalnych także obecnie nie płacą od nich podatku PIT. Ta grupa jest liczna i wynosi ok. 30 tys. osób. Opłacają one składkę zdrowotną, jak obecnie, nie wypracowały stażu uprawniającego do minimalnej emerytury. Ich sytuacja się nie zmienia.

Kto zyska?

Podniesienie kwoty wolnej od podatku do 30 tys. zł oraz II progu podatkowego do 120 tys. zł spowoduje, iż skorzystają na tym emeryci pobierający świadczenia poniżej 5 tys. zł. br. Skorzystaliby więcej, gdyby nie podniesienie składki zdrowotnej, która w przypadku emerytur ma wynieść 9 proc i nie może być odliczona. Na Polskim Ładzie zyskają emeryci pobierający świadczenia w wysokości poniżej 5 tys. zł brutto. ZUS szacuje tę liczbę na blisko 94% populacji świadczeniobiorców. Najbardziej zyskają emerytury w przedziale 2500-2750 zł brutto, ci emeryci wedle obliczeń IE otrzymają do 2219 zł więcej rocznie.

2. Wycofanie się z niekorzystnych rozwiązań dla emerytów i rencistów obowiązujących od 1 stycznia 2022 r.

W poniedziałek, 10 stycznia b.r. na popołudniowej konferencji prasowej w KPRM ujawniono, że w ub. piątek, Minister Finansów podpisał rozporządzenie zmieniające „technikę poboru zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych”. Wedle zapowiedzi, ma to oznaczać, że emeryci i renciści, których wysokość świadczenia wynosi pomiędzy 4920 -12 800 zł mają mieć obliczaną zaliczkę na podatek i składkę na ubezpieczenie zdrowotne na starych zasadach. W związku z tym, wedle zapowiedzi rządu dla tej grupy świadczeniobiorców wprowadzenie zasad Polskiego Ładu ma być neutralne, a emerytury i renty nie będą pomniejszane. Dotyczyć to ma populacji 6% emerytów i blisko 2% w przypadku rencistów pobierających świadczenia z ZUS. Osoby, które otrzymały pomniejszone wypłaty emerytury lub renty za styczeń, w lutym mają otrzymać wyrównanie.

Pozostaje do wyjaśnienia czy rozporządzenie MF, które de facto zmienia wysokość podatków dla wybranej grupy podatników jest zgodne z ustawą ordynacja podatkowa.

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ RZĄDU W OBSZARZE UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Pozytywy:

1. **Likwidacja w 2022 r. tzw. 14 emerytury** w wysokości 1000 zł, kosztującej podatników 11 mld zł. W 2021 r. ponad 9 mln emerytów otrzymało to świadczenie. Było ono dodatkowe i miało charakter poza systemowy. W zależności od wysokości podstawowej emerytury było przyznawane w wysokości od 51 do 1251 zł brutto.

Zagrożenia:

1. **Deficyt FUS** - poziom wpłat do FUS ze strony podmiotów i osób fizycznych przekroczył w 2021 r. rekordowe 312 mld zł, przy planie dotacji blisko 5,3% w 2022 r.
2. **Brak reformy OFE** - tzw. suwak bezpieczeństwa pochłonie blisko 7,2 mld zł. Pieniądze te nie trafią na rynek kapitałowy i do gospodarki.

3. **Stale rosnąca liczba emerytów i rencistów**, szacowana w przyszłym roku na 8,2 mln osób (wzrost o 1,5% r/r), wzrost o blisko 200 tys. osób w wieku emerytalnym, przy spadku o ok. 200 tys. osób w wieku produkcyjnym.

Opracowanie jest elementem Raportu Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC dot. IV kwartału 2021 r. W najbliższych dniach będziemy prezentować poglądy poszczególnych ministrów związane z obecną sytuacją gospodarczą oraz rekomendacje dla rządu na najbliższe miesiące.

Kontakt:

Mirosław Kasprzak
Rzecznik BCC

 608 529 504

 miroslaw.kasprzak@bcc.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzić wybitni ekonomiści, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>